

Rinze Ijbema - 2 Petrus 1, 1-11

[1] In de kerk gebruiken we Grote Woorden en je kunt je duidelijk afvragen of dat wel zo verstandig is. Grote Woorden: als we een kindje dopen beginnen we heel negatief, over geboren in zonde en aan de dood onderworpen. Toe maar. Tegelijk loopt het uit op voor een baby verbazend grote woorden: dat zo'n schat tegen de duivel gaat vechten en overwinnen. Toe maar. Hetzelfde geldt voor mensen die een taak in de kerk krijgen, ouderlingen, diakenen, pastorale bezoekers: door God geroepen, voorbeeldige mensen...Toe maar. Hoe gaan Daphne, Tobias en Hannah, Sebastiaan, Klaas, Bert, Nico, Wilbert, Anneke en Martina dit waarmaken?

Dus hebben we, of laat ik voor mezelf spreken, dus heb ik zelf sterk de neiging om van tevoren al allemaal excuses in te bouwen. Zo van: dit is het ideaal, maar we snappen wel dat het in de praktijk anders werkt. En dan kun je erbij zeggen dat we allemaal zondaars zijn enzo. Dat is ook, eerlijk is eerlijk, de werkelijkheid van ons leven. En dan zit er iets wreeds in om onszelf of anderen steeds te blijven opjagen: je moet dit, je moet dat. Dus gunnen we elkaar en onszelf om de Grote Woorden op een afstandje te houden en tevreden te zijn met de kleine stapjes die wel haalbaar zijn. Denk ik.

[2] Maar... Ken je 'In de ban van de ring' van Tolkien? Misschien heb je de boeken gelezen of de films gezien, 'The Lord of the Ring.' De Hobbits zijn ook een volkje dat tevreden is met wie ze zijn, met hun kleine onhebbelijkheden en hun kleine geneugten. Ze zijn niet van de Grote Woorden, integendeel, ze houden de grote boze buitenwereld het liefst op een afstandje. Maar de Grote Wereld denkt daar anders over en een paar halflingen geven gehoor aan de roeping om op reis te gaan, omdat er Grote Dingen gedaan moeten worden.

[3] Vanmorgen willen we elkaar bemoedigen met de Grote Woorden die God tegen ons zegt: 'Genade zij u en vrede, in overvloed, door de kennis van God en van Jezus, onze Heer.' En we willen ons door die Grote Woorden in beweging laten zetten om Grote Dingen te gaan doen. Nu wil ik wél voorkomen dat ik een soort Emile Ratelband wordt: dat wil ik helemaal niet en dat kan ik helemaal niet. Daarom volgen we de woorden van iemand met meer gezag dan welke zelfbenoemde goeroe ook: Petrus.

1. **[4]** Om te beginnen moeten we dan op onze knieën. Als Simon Petrus zich aan zijn lezers voorstelt, doet hij dat geknield. ‘Van Simeon Petrus, dienaar en apostel van Jezus Christus.’ De Heer Jezus heeft een keer gezegd: ‘Een slaaf is niet meer dan zijn meester, en een afgezant niet meer dan wie hem zendt.’ Dat was toevallig voordat ze voor de laatste keer samen het paasfeest vierden en voordat Jezus zijn leven zou geven als het echte Lam van Pasen. Bij die gelegenheid was de Heer opgestaan, omdat niemand de vieze slavenklus van voetenwassen op zich had willen nemen. Dus had hij het water en de handdoek gepakt en was op zijn knieën gegaan om hun voeten te wassen. Daar begon Petrus te leren om, omdat hij niet meer is dan zijn meester, door z’n knieën te gaan. En hij had er nog flink op moeten oefenen, maar nu was het een tweede natuur geworden: Petrus, dienaar en gezondene.

En als hij ons, zijn lezers, dan aanspreekt, nodigt hij ons uit om met hem te knielen. Wij zijn de mensen die hetzelfde kostbare geloof ontvangen hebben als de apostelen. Hetzelfde geloof: daarmee zegt Petrus dat zijn geloof niet anders is dan dat van ons en dat hij en de andere apostelen in de gemeente van Christus niet groter zijn dan wij. En vanzelfsprekend nodigt hij jou en mij daarmee uit om ook door de knieën te gaan: ook slaven van de Heer, die graag luisteren naar de woorden die Hij heeft, die klaar zijn om te gaan waar Hij ons stuurt. Hetzelfde geloof, gekregen van de ene God.

[5] Als we zo samen knielen, wijst Petrus op de Grote Dingen die hij en de andere apostelen hadden ontvangen. ‘Zijn goddelijke macht heeft ons alles geschonken wat nodig is voor een vroom leven, door de kennis van hem die ons geroepen heeft door zijn majesteit en wonderbaarlijke kracht.’ Toe maar. Petrus en de anderen hebben Jezus Christus gezien – en meer dan dat. Gaandeweg, en vooral na zijn opstaan en vertrek naar God, hadden ze ontdekt dat hun was overkomen waarvan de profeten droomden: God die vol glorie zijn volk was komen opzoeken. Toen ze zich dat realiseerden, stonden ze met open mond, stonden ze met hun ogen te knippen. Maar hoe meer ze inzagen dat God in Christus hun nabij was, hoe meer ze hun leven aan de Heer wijdden.

Let op: dit is wat de discipelen/apostelen kregen. Ja maar wij dan? Luister: ‘Hiermee zijn ons [Petrus en de zijnen] kostbare, rijke beloften gedaan, opdat u [wij] zou ontkomen aan het verderf dat de wereld beheerst als gevolg van de begeerte, en opdat u deel zou krijgen aan de goddelijke natuur.’ Toe maar. In deze wereld heerst verderf: dat kan iedereen zien, dat alles op den duur verdwijnt, weggaat, bederft. Dat proces is in gang gezet door onze begeerte, Adam en Eva die het God gelijk zijn naar zich toe wilden halen. Maar nu hebben Petrus en de apostelen iets van God in handen gekregen, namelijk het publieke geheim dat Jezus Christus de weg tot God en God zelf is – en

dat wie in Hem gelooft dat aan God gelijk zijn cadeau krijgt, dat wil zeggen: het verderf voorbij, voor altijd op God gericht leven.

2. **[6]** En dan? Dan is Petrus duidelijk: ‘Span daarom al uw krachten in...’ De Grote Woorden over wat God geeft, zetten ons in beweging om Grote Dingen te gaan doen. ‘Span daarom al uw krachten in om uw geloof te verrijken.’ Petrus geeft je een rijtje praktische handvaten om dat geloof dat je cadeau kreeg invloed te laten hebben op je leven. **[7]** We volgen Petrus woord voor woord en het is goed om dan eerst nog van dat geloof te zeggen: het is het overweldigende besef dat de enige echte God in Christus bij ons is geweest. Ik weet natuurlijk dat voor veel mensen vandaag en misschien wel voor jou het de vraag is welke God je moet kiezen. Het aanbod is ruim: je hebt Boeddha, je hebt Allah, je hebt De Rede, je hebt Het Ik. Petrus is dat stadium ruim voorbij. Niet hij heeft God, maar God heeft hem opgezocht en uitgekozen. Dat besef, de knikkende knieën, de open mond, de knipperende ogen: God komt naar jou toe in Christus. Daar begint het mee. Daar verandert alles mee.

[8] Dat geloof verrijk je dan met deugdzaamheid. Deugdzaamheid – gaap. ‘Jantje zag eens pruimen hangen, o als eieren zo groot.’ Voor ons is deugd zo negentiende-eeuws als een kolenkachel. Prima, dan hebben we het niet over deugd, maar over kwaliteit, over karakter. Ik heb een boeiende cursus gevolgd over Tom Wright, een Anglicaanse bisschop en professor, en een van de dingen die hij doet is op die manier deugd weer op een voetstuk zetten, en het jezelf oefenen in deugd, in karakterontwikkeling, in kwaliteit. Daar zit juist iets uitdagends in, iets heel uitnodigends, en iets heel diep christelijks. Geloof, hoop en liefde zijn bijbelse kwaliteiten, deugden, net als noem maar op nederigheid, gastvrijheid, mededeelzaamheid, geduld. En ik daag je graag uit, juist als je geloof op een lag pitje staat, juist tegen de aanvechting in. Oefen jezelf. Oefen jezelf, in gastvrijheid: ik nodig een jaar lang om de week iemand uit op de zondagse koffie. In nederigheid: ik kies ervoor om op kritiek te reageren met jou uit te nodigen me te helpen met m’n zwakheden. In hoop: ik kies er voor bij elke tegenslag mijzelf er aan te herinneren dat God een grote toekomst voor mij in gedachten heeft. Doe maar. Dat gaat je geloof verrijken.

[9] En verrijk je deugdzaamheid met kennis. Niet elke deugd is zomaar goed en sommige zogenaamde deugden zijn het niet. In Petrus’ tijd was trots zo’n anti-deugd: iedereen vond het bewonderenswaardig wanneer je trots was op wat je bereikt had. Christenen niet – want zij hebben kennis van God en van Christus en wat Hij wil en hoe Hij het wil. Ander voorbeeld: als je vrijgevig bent om daarmee bewondering op te wekken, dan leert je de kennis van God en van Christus dat het

daarmee geen deugd meer is. **[10]** Vervolgens: verrijk je kennis met zelfbeheersing. Dat is er één die vandaag erg onpopulair is. Vandaag lijkt een deugd: 'Leef je uit!' Nee, zegt Petrus. Als je hebt leren inzien wat God van je wil, houd jezelf dan in de hand. Focus.

[11] En verrijk je zelfbeheersing met volharding. Die Tom Wright zegt: iets wordt pas een automatisme, een tweede natuur, als je het eerst duizend keer oefent. Dan moet je geen jaar lang gastvrij zijn, maar veertig jaar... Niet zeven maal vergeven, maar zeven maal zeventig maal – keer twee... Niet twee of drie keer tegen jezelf zeggen dat je op God mag blijven hopen, maar veel en veel vaker... Ik kan me goed voorstellen dat dat demotiverend is – 'was alles maar zo snel als 4G van Vodafone.' Maar zo zit het leven niet in elkaar. Als je wilt dat je leven met God aan kwaliteit wint, dan is dit wat je kunt doen: oefenen, oefenen, oefenen. En hier zijn kleine stapjes wel goed: zolang je er maar mee doorgaat. Hoe heb je ooit leren lopen, leren schrijven, leren liefhebben? Door elke keer, elk gegeven moment, elke dag te kiezen.

[12] Vergeet dan niet je volharding te verrijken met vroomheid. O help, weer zo'n negentiende eeuws spruitjesgeurbegrip. Vroomheid. Dat wil je toch niet, een heilig boontje zijn? Hoe saai kan christen zijn wezen... Goed, vergeet het woord vroomheid. Herinner je je nog de knikkende knieën, de open mond, de knipperende ogen toen God zich aan je liet zien? Realiseer je dat het licht, de liefde, de glorie, de warmte, de kracht, de vrolijkheid, de lach, de eeuwige, dat God hier is. Hij is zoals onze Heer Jezus Christus was. Hij wil hier zijn, Hij wil hier zo zijn, de Leeuw van Juda, het Lam van Pasen. En jij wordt door Hem niet weggedrukt, maar Hij zet jou overeind, voor Hem. Dat besef is vroomheid. En dat besef heb je nodig, om je zelfbeheersing en volharding niet in stoïcijns beton te laten verzanden, geloof me.

[13] En verrijk die vroomheid met liefde voor je broers en zussen. In het christelijk geloof loopt alles altijd uit op liefde. Als de tsunami van Gods liefde je van je voeten gespoeld heeft en je krabbelt weer overeind, dan wil je dat delen. Als het goed is gaat dat het gemakkelijkst met de anderen, die ook geraakt zijn door die vloedgolf van Gods liefde. Ik zeg 'als het goed is' omdat iedereen snapt dat het niet vanzelf gaat, ook in de kerk niet. Maar vandaag is de boodschap juist dat we ons niet laten kisten door wat niet vanzelf gaat. Het is simpel. Als ik m'n broers en zussen niet liefheb, verdwijnt mijn geloof. Heb ik mijn broers en zussen lief, dan verrijkt dat mijn geloof. En die liefde voor mijn broers en zussen, verrijk ik met liefde voor allen. Het houdt niet op, want God houdt niet op.

3. **[14]** ‘Als u deze eigenschappen in overvloed bezit, is uw kennis van onze Heer Jezus Christus niet nutteloos maar vruchtbaar. Wie ze niet bezit is kortzichtig, ja blind, en vergeet dat hij van zijn vroegere zonden gereinigd is. Span u daarom des te meer in om uw roeping en uw uitverkiezing waar te maken, broeders en zusters. Als u dit alles doet, komt u nooit ten val.’ Maar komt er dan toch niet te veel op je schouders rusten? Zijn deze woorden niet echt een maat te groot voor je? Je uitverkiezing waarmaken – wie kan dat aan? Goed, ik geef toe: ik kan niet in één preek alles zeggen. Maar je moet weten dat de economie van het Koninkrijk Keynesiaans is. De overheid, God, geeft alle geroepenen en uitverkorenen een blanco cheque, was getekend, Jezus Christus. Jij kunt je blindstaren op dat papiertje, bang om het te gelde te maken. Of je denkt: ‘Ik ben van Hem. Ik mag mijzelf, mijn tijd, mijn talenten, zien als cadeau van Hem. Wat maakt het uit, ik geef het uit in zijn dienst. Ik krijg liefde, ik geef liefde, ik krijg hoop, ik geef hoop, ik ontvang hemelse gastvrijheid, ik doe zijn wil zoals in de hemel zo ook op aarde.’ En weet je wat? Hoe meer jij geeft, hoe meer Hij geeft, aan jou en door jou.

Zo lees ik ook het slot uit Petrus: ‘Als u dit alles doet, komt u nooit ten val en zal u onbelemmerd toegang worden verleend tot het eeuwige koninkrijk van onze Heer en redder Jezus Christus.’ Als je knielt voor het geschenk dat Jezus Christus is en alles wat je in Hem ontvangt doorgeeft en uitdeelt zul je niet struikelen. Belofte van God. Bij Gods beloften mag je kiezen: je kunt je afvragen of het wel klopt want hoe kun jij nu weten of je niet zult struikelen. Veel succes. Of je neemt het met beide handen aan en ontdekt dat het klopt. (En daarbij kan het zijn dat wat jij als struikelen ervaart het in Gods ogen niet is, omdat het toch om een stap vooruit gaat.) En wat die toegang tot het Koninkrijk betreft: hier zorgen garanties uit de toekomst voor resultaten in het heden. God verrijkt je met een paspoort voor zijn Koninkrijk, was getekend, Jezus Christus, watermerk, de doop. Wat houd je tegen om niet maar Groninger, Nederlander, Europeaan te zijn – maar burger van het Rijk van God?

Grote Woorden? Jazeker. Maar wij hebben God ontmoet in Jezus Christus, met open mond en knikkende knieën. Petrus kan het niet genoeg herhalen. ‘Onze God en onze redder Jezus Christus.’ ‘Onze Heer Jezus Christus.’ ‘Onze Heer en redder Jezus Christus.’ Dit is de kerk van de Heer en redder Jezus Christus. Voor minder doen we het niet. ‘Genade zij u en vrede, in overvloed, door de kennis van God en van Jezus, onze Heer.’

Amen.